

Datum : 5 februari 2002
Aan : ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid

Relatie loonmatiging en pensioenpremies

Het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid heeft drie vragen gesteld met betrekking op loonmatiging en pensioenpremies:

- In hoeverre kan voor een gemiddeld pensioenfonds dat te kampen heeft met een acuut dekkingstekort, loonmatiging bijdragen aan de oplossing van dat tekort door beperking van de pensioenverplichtingen (door zowel minder opbouw van rechten als een overeenkomstige matiging van reeds ingegane pensioenen)? In hoeverre kan door een dergelijke loonmatiging de anders benodigde stijging van de pensioenpremies worden gemitigeerd?
- In hoeverre verdient het beeld van de pensioenpremies zoals geschetst in paragraaf 4.1.2 van de MEV 2003, actualisatie op grond van en de ontwikkeling van de aandelenkoersen na het verschijnen van de MEV 2003 en de nadien beschikbaar gekomen circulaire van de PVK?
- In hoeverre zijn de premies voor aanvullende pensioenen exogeen in de loonmatigingsvariant in de MEV 2003?

Effect loonmatiging op pensioenpremies en dekkingsgraad

Loonmatiging heeft effect op de verplichtingen van pensioenfondsen. Loonmatiging beïnvloedt namelijk de opgebouwde rechten via de indexatie en backservice. Daarnaast heeft loonmatiging een effect op de grondslag voor de premieheffing. Tot slot kunnen er nog indirecte effecten optreden vanwege de macro-economische effecten van loonmatiging die weer gevolgen kunnen hebben voor pensioenfondsen. Deze indirecte effecten zijn in dit memo buiten beschouwing gelaten.

Als we veronderstellen dat alle pensioenen de loonontwikkeling volgen dan kan een bovengrens worden berekend aan het eerste effect. Eenmalige loonmatiging met 1%-punt leidt dan partieel tot een verbetering van de dekkingsgraad met maximaal 1%. Gerekend met een inlooptermijn van tekorten van 10 jaar en een verhouding tussen verplichtingen en loonsom van 2 bij

bedrijven en 3,4 bij de overheid kan de premiestijging bij bedrijven 0,2%-punt minder groot zijn en bij de overheid 0,34%-punt minder. Maar dit is, zoals gezegd, een bovengrens. Omdat niet alle ingegane pensioenen en slapersrechten de loonontwikkeling volgen, zal het effect in werkelijkheid kleiner zijn.

Loonmatiging heeft een negatief effect op de grondslag voor de premieheffing. De eventuele premiedalingen of verbeteringen van de dekkingsgraad worden hierdoor voor een belangrijk deel gemitigeerd. 1% Minder grondslagstijging bij een gemiddelde premie (MEV raming voor 2003) van 11¾% van het brutoloon bij bedrijven respectievelijk 16¾% van het brutoloon bij de overheid, levert 0,12% punt respectievelijk 0,16%-punt minder premie inkomsten.

De conclusie is dat eenmalige loonmatiging per saldo een klein positief effect heeft op de dekkingsgraad. Het lijkt onwaarschijnlijk dat pensioenfondsen hierdoor de premietarieven zullen verlagen, gelet op de huidige problemen met de dekkingsgraad.

Actualisatie beeld pensioenpremies MEV 2003

Dit volgt in de komende CPB Report raming 2002/4, begin december. We willen niet vooruitlopen op de nieuwe raming door al enkele kengetallen eerder te verstrekken.

Exogene premies in loonmatigingsvariant

De premies voor de aanvullende pensioenen zijn exogeen gehouden in de loonmatigingsvariant van de MEV 2003. De argumentatie hiervoor is hierboven gegeven.